

WAPENLIEFDE

JENNIFER CLEMENT BIJ DE BEZIGE BIJ

Gebed voor de vermisten

Jennifer Clement

Wapenliefde

Vertaald door
Molly van Gelder

2018

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De vertaalster ontving voor deze vertaling een projectwerkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Copyright © 2018 Jennifer Clement

Copyright Nederlandse vertaling © 2018 Molly van Gelder

Oorspronkelijke titel *Gun Love*

Oorspronkelijke uitgever Hogarth, New York

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagillustratie Bridgeman Images

Foto auteur Omar Meneses

Vormgeving binnenwerk Adriaan de Jonge

Druk Bariet Ten Brink, Meppel

ISBN 978 94 031 1920 5

NUR 302

debezigebij.nl

Voor Barbara

DEEL EEN

Mijn moeder was een kopje suiker. Je mocht haar altijd even lenen.

Mijn moeder was zo zoet en lief, ze had altijd kleverige kinderfeestjesvingers. Haar adem rook naar de vijf fruitsmaken van Life Savers.

Ze kende ook alle liefdesliedjes van de universiteit van de liefde. ‘Slowly Walk Close To Me’, ‘Where Did You Sleep Last Night’, ‘Born Under a Bad Sign’, en alle nummers over ‘ik vermoord je als je bij me weggaat’.

Maar het zoete lieve meisje zoekt altijd naar de slechterik, en de slechterik pikt haar meteen overal uit.

Mijn moeder vormde een heel grote O met haar mond en ademde hem diep in.

Ik begreep er niets van. Ze kende al die nummers, dus waarom moest ze dan met die man gaan rotzooien?

Toen hij zei dat hij Eli heette, ging ze meteen voor de bijl.

Zijn stem temde haar ter plekke. De eerste woorden die hij tegen haar zei waren al genoeg. Hij praatte en zong tegelijk:

*'I am your medicine sweet baby my oh me oh my your name
has always been written on my heart.'*

En daarna hoefde hij alleen maar te fluiten of ze kwam al
aanrennen.

Ik? Ik ben opgegroeid in een auto, en als je in een auto woont, maak je je niet druk over donder en bliksem. Je bent alleen maar bang voor een sleepwagen.

Mijn moeder was zeventien en ik een pasgeboren baby toen we in de Mercury gingen wonen. Die auto, geparkeerd aan de rand van een trailerpark in Midden-Florida, was dus het enige huis dat ik heb gekend. We leefden bij de dag en waren niet zo bezig met de toekomst.

Die ouwe bak had mijn moeder gekregen toen ze zestien was.

De Mercury Topaz automatic uit 1994 was vroeger rood, maar nu overdekt met een paar lagen wit, omdat mijn moeder de auto om de zoveel jaar een nieuw verfje gaf, zoals je doet met een huis. Onder de krassen en butsen kon je de rode lak nog zien. Door de voorruit zag je het trailerpark en een groot bord met 'Welkom in het Indian Waters Trailer Park'.

De motor van onze auto was uitgezet bij het bord 'Parke-

ren voor bezoekers'. Mijn moeder dacht dat we maar een paar maanden zouden blijven, maar we hebben daar veertien jaar gebivakkeerd.

Soms vroegen ze mijn moeder hoe het nou was om in een auto te wonen en dan zei ze: Je bent altijd op zoek naar een douche.

Maar onze grootste angst was dat de Kinderbescherming langs zou komen. Mijn moeder was bang dat er iemand op mijn school of op haar werk het misschien nodig vond de meldlijn voor kindermishandeling te gaan bellen en dat ik dan in een pleeggezin geplaatst zou worden.

Ze kende al die instanties bij hun afkortingen, als de letters RIP op een grafsteen.

We moeten niet met iedereen aanpappen, zei mijn moeder. Je hebt overal van die heilige boontjes die hun plaatsje in de hemel willen veiligstellen. Voor je 't weet is een vriend ineens 'meneer de rechter'.

Sinds wanneer is in een auto wonen hetzelfde als kindermishandeling? vroeg ze, zonder een antwoord te verwachten. Het trailerpark was in Putnam County. Er was een stuk grond vrijgemaakt voor ten minste vijftien trailers, maar er waren er maar vier bewoond. Mijn vriendin April May woonde er met haar ouders, Rose en sergeant Bob. Pastor Rex had een trailer voor zich alleen. Roberta Young en haar volwassen dochter Noelle woonden vlak naast het verwaarloosde speeltuintje. En Corazón en Ray, een Mexicaans stel, woonden in een trailer achterin, ver van de ingang en onze auto.

We woonden niet in het zuiden van Florida, bij de warme stranden en de Golf van Mexico. We woonden niet in de buurt van de sinaasappelboomgaarden of dicht bij St. Augustine, de oudste stad van Amerika. We woonden niet vlak bij

de Everglades, waar zwermen muggen en een koepel van klimplanten de bescherming vormen voor sierlijke orchideeën. Het was een heel eind rijden naar Miami met zijn straten vol Cubaanse klanken en files cabrioletten. Animal Kingdom en Magic Kingdom waren kilometers ver weg. We woonden nergens.

Het trailerpark was omgeven door twee snelwegen en een beek, die we een rivier noemden maar eigenlijk alleen maar een zijstroompje was van de St. John. De vuilstort van de stad was aan het verste eind, achter een paar bomen. We ademden het afval in. We inhaleerden roest en rottingsgas, lekkende batterijen, bedorven eten, levensgevaarlijk ziekenhuisafval, de lucht van medicijnen en de damp van reinigingsmiddelen.

Mijn moeder zei: Welke gek maakt er nou land vrij voor een trailerpark en een vuilnisbelt op heilige indiaanse grond? Dit land is van de Timucua-stam en hun geesten waren er rond. Als je hier een zaadje plant, komt er iets anders uit de grond. Plant je een roos, dan krijg je een anjer. Plant je een citroenboom, krijg je een palm. Plant je een witte eik, dan groeit er een boom van een man uit. Het land hier is ondoorgrondelijk.

Mijn moeder had gelijk. In dit deel van Florida was alles ondoorgrondelijk. Het leven was altijd alsof je je schoenen verkeerd om aanhad.

Als ik de koppen las van de kranten die in de winkel naast het kauwgum- en snoeprek bij de kassa lagen, besepte ik dat Florida het er zelf naar had gemaakt. Ik las: BEL NIET DE ALARMLIJN, MAAR KOOP EEN PISTOOL. BEER KOMT TERUG IN DE STAD NA OVERPLAATSING. VIER DODEN DOOR MEXICAANSE HEROÏNE. ORKAAN WORDT BEWOLKTE DAG.

Een keer in de zomer zagen we twee alligators bij de rivier, een Siamese tweeling. Ze hadden vier poten en twee koppen.

Mijn vriendin April May had ze gevonden. Ze zat op de houten steiger bij de rivier en toen zag ze de kleine alligatortjes uit het zand kruipen. Op de groene schubben van hun gedeelde rug zaten nog stukjes eierschaal.

April May was niet blijven zitten. Net als wij allemaal wist ze: is er ergens een alligator-ei, dan is er een boze moederaligator dichtbij.

Het nieuwtje verspreidde zich als een lopend vuurtje en aan het eind van de middag ging iedereen naar de rivier om te zien of de beestjes er nog waren. De grond om hen heen was bespikkeld met eierschaalsplinters, want ze hadden nog geen centimeter bewogen en de moeder kwam niet opdagen. De baby's waren niet veel groter dan een kuikentje.

De volgende ochtend arriveerden de eerste plaatselijke verslaggevers. 's Middags wemelde het van verslaggevers van nationale tv-zenders in busjes met filmapparatuur. Tegen de avond had iemand het beestje met een van zijn vier poten aan een palmboom vastgebonden met dun blauw naaigaren, zodat het niet kon ontsnappen.

Twee dagen lang stond ons parkeervak vol auto's en nieuwswagens en hun uitzendapparatuur. Onze Siamese alligatortweeling, die op ons puzzelstukje land ter wereld was gekomen, was nu in het hele land op het nieuws.

Er was maar één verslaggeefster, een lange, slanke, zwarte vrouw met lichtgroene ogen en een honkbalpet met CNN NEWS, die belangstelling toonde voor onze woonauto. Het was toeval dat ze ons ontdekte. Ze was naar de rivier aan het lopen toen ze om de een of andere reden stilhield bij het open raampje van de auto.

Mijn moeder was naar haar werk. Ik was net thuis van school en zat een boterham met pindakaas en jam te smeren op het dashboard.

De verslaggeefster leunde naar voren en stak haar hoofd door het raampje van de Mercury. Ze keek rond.

Woon jij hier? vroeg ze, en ze tuurde naar de achterbank.

Ik knikte.

Heb jij die gemaakt? Die tekening? vroeg ze, en ze wees op een potloodtekening van het zonnestelsel, die met stukjes plakband op de rugleuning van de bestuurdersstoel was vastgemaakt.

Ze droeg een gouden trouwring en een verlovingsring met een grote diamant.

Ik keek altijd meteen naar de handen van een vrouw om te zien of ze getrouwd was. Een ring was net zoiets als een paspoort of een rijbewijs voor de liefde, had mijn moeder gezegd.

Ik knikte en legde de boterham die ik met een dikke laag bosbessenjam aan het besmeren was terug op het bord.

Ga maar gewoon door met die boterham smeren, zei ze. Ik ga je iets vragen over de baby-alligators, oké? Maar eerst moet ik even wat standaardvragen stellen. Hoe oud ben je?

Negen.

Ik kon mijn ogen niet van haar gouden eeuwige-liefderingen afhouden.

Ik was toen negen jaar. Ik weet dat nog precies, omdat de alligators een week voor mijn tiende verjaardag waren gekomen. En ook denk ik aan mijn leven in de auto in twee delen: vóór mijn moeder Eli Redmond tegenkwam en erna. Die woorden – voor en erna – hoorden op een klok.

En je woont dus in deze auto? vroeg de verslaggeefster.

Met haar hoofd bijna helemaal door het raampje tuurde ze naar binnen.

Hoe heet je?

Pearl.

Hoe lang woon je hier al?

Sinds ik een baby was.

Maar hoe wassen jullie je dan? vroeg ze.

In de wc van het trailerpark naast het speeltuintje. Soms wordt het water afgesloten omdat het stinkt, dat komt door de vuilnisbelt. Dan gaan we naar McDonald's en poetsen we daar onze tanden.

Waarom stinkt het water zo?

Door de vuilnisbelt, dat weet iedereen. Het water wordt vies van het afval.

Wat eet jij van een chic bord, zei de verslaggeefster.

Ik keek naar het witporseleinen bord, versierd met tere bloemen en groene blaadjes.

Dat is Limoges, zei ik. Uit Frankrijk.

De verslaggeefster zweeg even en vroeg toen: Vind je het leuk om in een auto te wonen?

Bij een ramp ben je zó weg. Nou ja, dat zegt m'n moeder altijd.

De verslaggeefster lachte en liep weg. Ze had me niet eens over de alligators gevraagd.

Na drie dagen waren alle verslaggevers weg, omdat de alligators op de derde ochtend nadat ze waren ontdekt al niet meer leefden.

De verslaggevers stapten meteen in hun auto of busje en maakten rechtsomkeert. Het ging snel. Een begrafenistoet van twintig minuten.

Die wisten niet hoe gauw ze hier weg moesten komen, zei

mijn moeder. Ze keken niet eens achterom om te zien of ze niets vergeten waren.

We begrepen dat die verslaggevers niet tegen de stank van de vuilnisbelt konden. Ons afval bedierf hun parfum.

Nadat de verslaggevers waren vertrokken, deed mijn moeder snel haar sneakers aan, pakte haar gerafelde strohoed en stapte uit de auto.

Kom, we gaan naar die kleine alligatortjes kijken, zei ze.

Ze pakte mijn hand toen we samen naar de rivier liepen. We waren bijna even lang. Als iemand ons had gezien, had hij ons voor twee negenjarige meisjes kunnen houden, samen op weg naar de schommels.

Mijn moeder en ik liepen door het trailerpark naar de rivier, over het pad met cipressen en cladium erlangs, dwars door een wolk blauw met gele libellen, zwevend boven het pad.

De late middagzon stond hoog in een wolkeloze hemel en wierp lange, dunne schaduwen, die tijdens het lopen voor ons uit gingen. Onze schaduwen voerden ons als twee vriendinnen naar de rivier.

Wat is het leukste aan wonen in een auto? vroeg ik.

Dat zal ik je vertellen. Dat er geen gasfornuis is. Als kind, en later ook nog, was ik altijd bang dat het gas nog aan stond. En dat er geen echte stroom in de auto is. En geen stopcontacten. Er is altijd wel iemand die iets in die gaatjes wil stoppen, een haarspeldje of een vork of zo. Dus daar hoef ik dan niet bang voor te zijn.

De zachte grond tussen onze auto en de rivier was één grote puinhoop. Het gras langs het pad was vertrapt en er slingerden plastic flessen, gedeukte blikjes en witte stukjes kauwgom rond. Onder een cipres lag een stuk opgerolde elektriciteitskabel.

Mijn moeder en ik verwachtten de dode alligators te zien, maar toen we bij de rivieroever stonden, waren ze weg.

Het witte zand, waar de beestjes de vorige dag hadden gelegen, was nu rood zand. Alleen een hoopje schubben en vleespulp lag nog vast aan het blauwe garen.

De pasgeboren beestjes waren aan flarden geschoten.

De schutters hadden een paar lege hulzen op de grond laten liggen.

We verbaasden ons er niet over. Er had altijd wel iemand zin om even een potje te schieten. Er sloop altijd wel iemand rond wiens vinger jeukte om de trekker over te halen. Die beestjes hadden geen enkele kans gehad.

Op een keer hadden we een kogelgaatje in de auto ontdekt. De kogel was ingeslagen via de motorkap en moest ergens in de motor zijn blijven steken, want we konden de kogel of het uitgangsgaatje nergens vinden.

Wanneer zou dit nou zijn gebeurd? zei mijn moeder, toen we in het staal het gaatje met zwarte schroeiring vonden.

We hadden er niets van gemerkt.

Ze jagen nu op auto's, zei ze. Geintje. Het was vast een verdwaalde kogel.

Maar we wisten allebei dat dit niet uitzonderlijk was. Waar wij woonden in Florida kreeg alles altijd een kogel, gewoon voor de lol.

Als er op regenachtige dagen een gordijn van water langs de autoraampjes droop, fantaseerde ik nooit over een echt huis. Dat was te hoog gegrepen. Ik fantaseerde over meubels. Dat ik een stoel en een bureautje had.

Ik legde 's nachts een kussen over de handrem zodat de twee stoelen in een bed veranderden. In de donkere ruimte tussen de rem- en het gaspedaal bewaarde ik mijn twee barbies, mijn babypop, mijn gympen en mijn sandalen.

Mijn boeken en strips lagen in stapeltjes op het dashboard, omgekruld door de brandende zon.

We bewaarden de boodschappen in de achterbak en aten dingen die niet in de koelkast hoefden.

Onze kleren lagen opgevouwen in plastic zakken.

In het handschoenenkastje lagen onze tandenborstels, tandpasta en zeep. Daar had mijn moeder ook een insectenspray liggen. Voordat we 's avonds gingen slapen, deden we de raampjes dicht en bespoten het hele interieur met de spray. Wanneer we ons 's ochtends gapend uitrekten, ver-

mengde de smaak van dat insectenspul zich met de ontbijtsmaak van Cheerios en poedermelk in onze mond.

Mijn moeder leerde me hoe ik in die auto tafel moest dekken en thee moest schenken. Ze liet me zien hoe je een bed opmaakte door een vaatdoek om een boek te vouwen.

Mijn moeder wist dat allemaal omdat ze was opgegroeid in een groot huis met een veranda, een zwembad en vijf badkamers. Ze hadden personeel en een speelkamer, waar al haar speelgoed lag. Ze kon pianospelen en Frans spreken, omdat ze als kind twee keer per week privéles kreeg van een Franse leraar. Mijn moeder gebruikte altijd Franse woordjes tussendoor als ze in een goed humeur was. Op haar zevende verjaardag kreeg ze een Shetland pony.

Mijn moeder heette Margot, naar Margot Fonteyn, de beroemde ballerina. Mijn moeder was fijn en sierlijk. Ze had een lange, slanke nek als een danseres. Ze had slanke armen en benen, lange vingers en blond, sponzig haar, dat als een gele wolk om haar hoofd hing.

Toen ik elf was waren mijn moeder en ik even lang, maar ik ben nooit meer gegroeid.

Je bent het appeltje aan mijn appelboom, zei ze.

Mijn moeder noemde me Pearl, omdat ik zo wit was als een parel, zei ze. Je kwam ter wereld op een plek die ver weg was van een normale plek om geboren te worden, zoals een ziekenhuis of een kliniek.

Niemand wist het, zei ze. Ik heb jou je geboortedag geschonken, jou en niemand anders, helemaal zelf, in stilte. Ik heb niet gehuild en jij ook niet.

Ik zat in de badkamer naast mijn slaapkamer, want daar was een groot, breed bad, vertelde ze. Ik moest goed nadenken bij alles wat ik deed. Ik ben in de badkuip gaan liggen,

net als in bed. Eerst heb ik handdoeken en een deken neergelegd en daar ben ik toen op gaan liggen.

Mijn moeder was heel klein, dus een badkuip was de ideale maat voor haar.

Terwijl ik daar op jou lag te wachten ademde ik diep in en uit.

In de badkuip kon ze door het raam naar buiten kijken en zag ze de lucht door de palmbomen in de tuin.

Terwijl ik op jou wachtte bad ik de rozenkrans, zei ze. Als je de rozenkrans bidt, staat je leven stil.

Ze zag de zon ondergaan en weer opkomen.

Je kwam bij me toen de vogeltjes begonnen te fluiten, zei ze. Ik hoorde ze door het raam.

Nadat ze zichzelf had gewassen, maakte ze me schoon in de wasbak met een stukje Avon-zeep en bette me droog met Kleenex.

Je was piepklein, zei ze. Je paste in een gastendoekje. Je was spierwit. Niet als een mensenhuid, maar meer als een parel. Als ijs of een wolk, of een schuimgebakje. Ik kon bijna bij je naar binnen kijken. Ik keek naar je lichtblauwe parelmoeren ogen en gaf je een naam. Eén naam maar.

Ik was een parel. Ik werd aangestaard. Ik wist niet beter. Ik wist niet hoe het was om ergens te lopen en niet opgemerkt te worden. Of ze me nou mooi of lelijk vonden, ik werd hoe dan ook aangestaard. Talloze handen wilden mijn zilveren haar of mijn witglanzende wangetjes aanraken.

Je schittert helemaal, zei mijn moeder. Als ik bij jou ben, is het net of ik mooie oorbellen of een nieuwe jurk aanheb.

Mijn moeder heeft nog twee maanden na mijn geboorte in het huis van haar vader gewoond, zonder dat iemand wist dat ik bestond.

Ze zei: Als ik naar school moest of je even alleen moest laten om iets te doen, legde ik je in mijn kamer in de kast, in het pikkedonker, helemaal ingestopt. Met handdoeken en truien had ik een bedje voor je gemaakt op het schoenenrek. Het was net een nestje voor een poesje. Ik maakte luiers van keukenpapier. Het huis was zo groot dat niemand je ooit heeft horen huilen.

Je bent in een sprookje geboren, zei mijn moeder.

Toen mijn moeder zwanger was, reed ze rond op zoek naar een plekje waar ze de auto kon parkeren en met mij kon gaan wonen, en dan intussen werk en een huurwoning kon gaan zoeken. Het trailerpark was maar veertig minuten rijden van haar vaders huis.

Als je je wilt verstoppen, doe dat dan ergens dichtbij, zei mijn moeder. Niemand verwacht dat je je ergens verstoppt waar iedereen je kan zien. Er worden in ons land meer dan honderdduizend mensen vermist. Als ze die mensen al niet kunnen vinden, dan ons toch zeker ook niet?

Mijn moeder had deze plek gekozen omdat er een openbare speeltuin was met een toilet. Ze was ervan uitgegaan dat we er maar een paar maanden zouden blijven.

We hadden een plekje om ons leven samen te beginnen, zei mijn moeder. Ik heb het schoongemaakt. En in de maanden dat ik wachtte tot je geboren werd, stal ik alles uit mijn ouderlijk huis wat ik nodig dacht te hebben.

Twee maanden na mijn geboorte, voordat ze schoolexamen moest doen en twee dagen voor ze zeventien werd, is ze van huis weggereden en nooit meer teruggekomen.

Ik heb niet omgekeken, zei ze. Je moet nooit omkijken, want misschien ga je dan achteruit lopen. Wring je niet in allerlei bochten om tóch achterom te kijken, want misschien

breek je dan in tweeën. Als ze al naar me hebben gezocht toen ik was weggelopen, dan hebben ze niet goed genoeg gezocht, want ze hebben me niet kunnen vinden.

Ik heb nooit een geboorteakte gehad. Mijn moeder had er eentje gekopieerd van internet om me op de plaatselijke school te kunnen inschrijven, maar mijn geboorte is nooit officieel aangegeven.

Maak je om jezelf geen zorgen, zei mijn moeder. Ze vinden je nooit, want je bent niet vermist.

Wanneer ze weer eens over mijn geboorte vertelde, zei ze: Die badkamer met de groene tegels, wc, badkuip en wasbak was mijn kribbe.

Een paar weken na de verschijning en dood van de Siamese-tweelingalligators, lagen mijn moeder en ik voor het sla-pengaan in het donker te kletsen, zoals we bijna elke avond deden.

We praatten meestal over wat er die dag was gebeurd. Ik vertelde over school, die drie kwartier lopen was langs de snelweg, en mijn moeder deed verslag van haar dag in het veteranenhospitaal.

Die mannen zijn boos en gekwetst, maar ze zijn ook heel chauvinistisch, zei ze. Je moet de wereldkaart kennen, Pearl, want de veteranen hebben een hekel aan mensen die niet weten waar ze allemaal hebben gevochten.

Ik wist dat 'te grazen nemen' betekende dat een soldaat de vijand had gedood.

Doordat mijn moeder de verhalen van de soldaten doorvertelde, kwamen de oorlogen uit de buitenwereld onze auto binnen.

Op school gebeurde nooit iets spannends, al werd er wel vaak gevochten en werden kinderen betrappt met sigaretten

of een pistool in hun schooltas. Ik was erg op mezelf en was met niemand echt bevriend, behalve met April May, die in het trailerpark woonde.

Mijn moeder had binnen de kortste keren door wat de mensen van ons vonden. Ik had dat al op mijn allereerste schooldag gemerkt: als je in een auto woonde, betekende dat gewoon dat je je niet wilde voordoen als een baglady die onder een brug bivakkeert. De mensen dachten altijd dat dakloos zijn besmettelijk was.

Met de deuren van de Mercury dicht en de raampjes maar op een kiertje open voor de frisse lucht, hoorden we toch nog steeds de krekels buiten. Het gekwaak van kikkers in de rivier vermengde zich met het geraas van auto's en vrachtwagens over de weg.

Mijn moeder stak haar hand door de ruimte tussen de deur en de stoel, en aaide me zachtjes over mijn hoofd.

Ik had uitzicht door de voorruit en mijn moeder door de achterraut.

Zie je sterren? vroeg ze na een tijdje.

Nee, jij?

De raampjes begonnen te beslaan.

Nee, er zijn vanavond geen sterren, niet één, maar ik voel ze wél. Ze komen eraan.

Wat voel je dan, mam? Wie komt eraan?

Voel je het niet? De indiaanse geesten sluipen rond.

Ik hoor niks.

Mijn moeder hield op met aaien.

Voel maar, zei ze. Doe je ogen dicht.

Nee. Niks.

Voel je het echt niet? Ze komen uit de vuilnisbelt, door de bomen, zei ze.